

ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ: οικ. 5068/12-1-88

Έκτακτα μέτρα για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην περιοχή της πρωτεύουσας.

(ΦΕΚ 5/Β/12-1-88)

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ & ΔΗΜ.ΕΡΓΩΝ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΔΗΜ. ΤΑΞΗΣ**

Έχοντας υπόψη:

1.Τις διατάξεις των άρθρων 2 και 3 της από 18 Ιουνίου 1982 Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως κυρώθηκε με το νόμο 1327/83 «Κύρωση και συμπλήρωση της από 18 Ιουνίου 1982 Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου: Αντιμετώπιση έκτακτων επεισοδίων ρύπανσης του περιβάλλοντος και ρύθμιση συναφών θεμάτων» (ΦΕΚ 21/Α/1983).

Άρθρο 1.

Εάν κατά το χρόνο ισχύος της απόφασης αυτής προβλεφθούν με βάση κύρια τα μετεωρολογικά δεδομένα, ιδιαίτερα δυσμενείς συνθήκες ατμοσφαιρικής ρύπανσης επιβάλλονται μέτρα που κλιμακώνονται κατά βαθμίδα ως εξής:

ΠΡΩΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ.

Α. Μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας:

α. Στην περιοχή του Λεκανοπεδίου της Αθήνας που περικλείεται από τις λεωφόρους και οδούς: Παραλιακής λεωφόρου - Αλίμου, Βουλιαγμένης, Ελ. Βενιζέλου - Περιμετρική Υμητού - Κατεχάκη - Μεσογείων - Αγ. Παρασκευής - Χαλανδρίου - Παπανικολή - (Κ. Παλαιολόγου) - Καποδιστρίου - Κύμης - Κασταμονής - Χαλανδρίου - Αναγεννήσεως - Εθνικής οδού Αθηνών - Λαμίας - Αθηνών - Θηβών - Γρ. Λαμπράκη έως Κερατσίνι (μεγάλος δακτύλιος) επιτρέπεται μόνο η εκ περιτροπής κυκλοφορία των ιδιωτικής χρήσεως επιβατικών και φορτηγών αυτοκινήτων με βάση το τελευταίο ψηφίο του αριθμού κυκλοφορίας τους ως εξής:

Τις μονές ημερομηνίες κυκλοφορούν τα ιδιωτικής χρήσεως επιβατικά και φορτηγά αυτοκίνητα που ο αριθμός κυκλοφορίας τελειώνει σε 1, 3, 5, 7 και 9 και τις ζυγές ημερομηνίες τα επιβατικά και φορτηγά αυτοκίνητα που ο αριθμός κυκλοφορίας τελειώνει σε 2, 4, 6, 8 και 0.

Στις οριακές λεωφόρους και οδούς του δακτυλίου οι απαγορεύσεις δεν ισχύουν.

β. Στους περιορισμούς της προηγούμενης περίπτωσης (α) υπάγονται και τα δημοσίας χρήσεως επιβατικά αυτοκίνητα (ταξί), αλλά μόνο στην περιοχή της Αθήνας που περικλείεται από τον δακτύλιο που σχηματίζουν οι λεωφόροι και οδοί: Αλεξάνδρας - Φειδιππίδου - Μιχαλακοπούλου - Σπ. Μερκούρη - Βρυάξιδος - Υμητού - Ηλ. Ηλιού - Α. Φραντζή - Καλιρρόης - Χαμοστέρνας - Πειραιώς - Ιερά Οδός - Κωνσταντινουπόλεως - Αχιλλέως - Πλατεία Καραϊσκάκη - Δεληγιάννη - Ιουλιανού - Πατησίων - Α. Αλεξάνδρας (μικρός δακτύλιος).

γ. Από τους περιορισμούς της περίπτωσης (α) εξαιρούνται:

1. Τα ιδιωτικής χρήσεως επιβατικά και φορτηγά αυτοκίνητα που φθάνουν στα λιμάνια Πειραιά, Ραφήνας και Λαυρίου με πλοία εφόσον οι κάτοχοί τους έχουν εφοδιαστεί από την οικεία λιμενική αρχή με ειδικό σημείωμα κυκλοφορίας διάρκειας 1 1/2 ώρας από την έκδοσή του στην περίπτωση αποβίβασης στον Πειραιά και 2 1/2 ωρών από την έκδοσή του στην περίπτωση αποβίβασης στα λιμάνια της Ραφήνας και του Λαυρίου.

2. Αυτοκίνητα, κρατικά, δημοτικά, οργανισμών ή επιχειρήσεων κοινής ωφελείας με ειδικούς αριθμούς κυκλοφορίας (όπως Ε.Σ., Ε.Χ., Κ.Υ.) ή με εμφανή σήματα της Κρατικής Υπηρεσίας που ανήκουν.

3. Το αυτοκίνητο του επί κεφαλής κάθε ξένης αποστολής.
4. Αυτοκίνητα ελλήνων του εξωτερικού και ξένων τουριστών για τις πρώτες σαράντα μέρες της παραμονής τους στην Ελλάδα. Επίσης αυτοκίνητα νοικιασμένα από ξένους τουρίστες.
5. Αυτοκίνητα γιατρών με μόνο επιβάτη τον ίδιο το γιατρό για εξυπηρέτηση επειγόντων περιστατικών.
6. Αναπηρικά αυτοκίνητα αναπήρων πολέμου τα οποία φέρουν ειδικές κρατικές πινακίδες κυκλοφορίας, εφόσον οδηγούνται από τους ίδιους τους ανάπηρους ή τους μεταφέρουν.
7. Επιβατικά αυτοκίνητα τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα ή αυτόματα εφόσον οδηγούνται από τους ίδιους τους αναπήρους ή τους μεταφέρουν υπό την προϋπόθεση ότι ο ανάπηρος θα είναι εφοδιασμένος με σχετική βεβαίωση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας στην οποία θα αναφέρεται ο αριθμός κυκλοφορίας του αυτοκινήτου του.
8. Αυτοκίνητα που μεταφέρουν ασθενείς που χρειάζονται συχνή θεραπεία (π.χ. νεφροπαθείς ή παιδιά με πολυμυελίτιδα) εφόσον μεταφέρουν τον ασθενή υπό την προϋπόθεση ότι οι ασθενείς θα έχουν εφοδιασθεί με σχετική βεβαίωση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας που θα αναφέρει τη διάρκεια, τη συχνότητα της απαιτούμενης θεραπείας και τον αριθμό κυκλοφορίας του αυτοκινήτου. Οι βεβαιώσεις θα χορηγούνται μόνο σε σοβαρές περιπτώσεις κατά την κρίση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.
9. Οκτώ (8) αυτοκίνητα κατά ημερήσια εφημερίδα της Αθήνας και Θεσσαλονίκης, ένα (1) αυτοκίνητο για κάθε ημερήσια εφημερίδα του Πειραιά και των επαρχιών, έξι (6) αυτοκίνητα των εβδομαδιαίων ειδησεογραφικών οικονομικών περιοδικών για την κάλυψη έκτακτων αναγκών πληροφόρησης, ειδικά για τα παραπάνω περιοδικά απαιτείται ελάχιστη εβδομαδιαία κυκλοφορία 5.000 τευχών, η οποία θα βεβαιώνεται από το αναγνωρισμένο πρακτορείο διανομής τους.
10. Λεωφορεία γενικά και σχολικά αυτοκίνητα.
11. Αυτοκίνητα μεταφοράς φαρμάκων, ή αγγειοκαρδιοχειρουργικών υλικών, η υλικών οστεοσυνθέσεων, ή ανταλλακτικών τεχνητών νεφρών, ή βιολογικών υγρών ασθενών, με μόνιμα εμφανή σήματα της επιχείρησης και εφόσον μεταφέρουν τα πιο πάνω υλικά.
12. Ένα αυτοκίνητο για κάθε ξένη αεροπορική εταιρεία.
13. Πέντε (5) αυτοκίνητα του Πρακτορείου Εφημερίδων Αθηναϊκού τύπου, πέντε (5) του νέου Πρακτορείου Εφημερίδων και Περιοδικών και πέντε (5) του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων για τις ανάγκες τους.
14. Τρία (3) αυτοκίνητα για κάθε Τράπεζα. Για την Εθνική Τράπεζα επιπλέον δύο (2) αυτοκίνητα, καθώς και πέντε (5) αυτοκίνητα αποκλειστικά για την εκτέλεση χρηματοαποστολών.
15. Τρία (3) αυτοκίνητα για κάθε πολιτικό κόμμα που εκπροσωπείται στη σημερινή Βουλή, ή την Ευρωβουλή, ή την προηγούμενη Βουλή.
16. Τριάντα πέντε (35) αυτοκίνητα για την ένωση ανταποκριτών ξένου τύπου εφόσον οδηγούνται από τον ξένο ανταποκριτή και τρία (3) αυτοκίνητα για την Πανελλήνια Ένωση Συντακτών και Ανταποκριτών Διεθνών Ειδησεογραφικών Πρακτορείων, για τις ανάγκες της, με πίνακα που θα υποβάλλει στην οικεία Τροχαία το Δ.Σ. της Π.Ε.Σ.Α.
17. Οκτώ (8) αυτοκίνητα για την ΕΤ1 και οκτώ (8) αυτοκίνητα για την ΕΤ2.
18. Ένα (1) αυτοκίνητο για την ένωση ανταποκριτών ελληνικού τύπου του εξωτερικού.
19. Ειδικά διασκευασμένα αυτοκίνητα χρηματοαποστολών τραπεζών.
20. Είκοσι δύο (22) αυτοκίνητα των φυσιοθεραπευτών του Υποκαταστήματος του ΙΚΑ Αθήνας για την εκτέλεση υπηρεσίας. Επίσης οκτώ (8) αυτοκίνητα των φυσικοθεραπευτών ελευθέρων επαγγελματιών που δεν διατηρούν εργαστήριο ούτε είναι υπάλληλοι νοσοκομείου ή άλλου ιδρύματος και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε κατάκοιτους, εφόσον επιβαίνουν μόνοι στο αυτοκίνητό τους με βάση πίνακα που θα υποβάλει στην οικεία τροχαία το Δ.Σ. του Πανελληνίου Συλλόγου Φυσιοθεραπευτών.
21. Δύο (2) αυτοκίνητα της ΓΣΕΕ και ένα αυτοκίνητο του Ε.Κ.Α.
22. Δύο (2) αυτοκίνητα για την Εθνική Ένωση Φωτοεφόδοι Ελλάδας, για επαγγελματικές ανάγκες των μελών της.
23. Δύο (2) αυτοκίνητα για το Κέντρο Βρεφών "Η ΜΗΤΕΡΑ".
24. Τα εκπαιδευτικά αυτοκίνητα των επαγγελματιών εκπαιδευτών οδηγών αυτοκινήτων που η επαγγελματική έδρα τους βρίσκεται μέσα στα όρια του μικρού δακτυλίου της παρούσας

απόφασης, με βάση πίνακα που θα υποβάλει στην οικεία Τροχαία το Δ.Σ. του επαγγελματικού τους σωματείου, ο οποίος θα συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία της Εφορίας για την έδρα της κάθε επιχείρησης.

25. Τα αυτοκίνητα των μελών του ιπτάμενου προσωπικού της Ολυμπιακής Αεροπορίας που κατοικούν μέσα στα όρια του μικρού δακτυλίου εφόσον οδηγούνται από τους ίδιους με την Υπηρεσιακή τους στολή για διαδρομές μεταξύ της κατοικίας τους και του αεροδρομίου του Ελληνικού.

Στα παραπάνω αυτοκίνητα επιτρέπεται να επιβαίνουν και άλλα πρόσωπα, εφόσον πληρούν τους όρους του προηγούμενου εδαφίου. Η Ολυμπιακή Αεροπορία θα υποβάλει στην οικεία υπηρεσία τροχαίας Κινήσεως ονομαστική κατάσταση του προσωπικού που δικαιούται να εξαιρεθεί από τα περιοριστικά μέτρα της παρούσης, με τις αντίστοιχες διευθύνσεις κατοικίας και τους αντίστοιχους αριθμούς κυκλοφορίας των αυτοκινήτων, ώστε να τους χορηγηθούν τα ειδικά σημειώματα της παραγράφου 3 της παρούσης.

δ. Τα αυτοκίνητα που αναφέρονται στις περιπτώσεις 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25 και 26 της προηγούμενης παραγράφου επιτρέπεται να κυκλοφορούν μόνο εφόσον έχουν εφοδιαστεί με ειδικό σημείωμα από την οικεία υπηρεσία της Τροχαίας Κινήσεως. Το σημείωμα αυτό χορηγείται μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων προς την Τροχαία και αναφέρει τον αριθμό κυκλοφορίας του αυτοκινήτου που εξαιρείται από τα περιοριστικά μέτρα της απόφασης αυτής καθώς και την ημερομηνία λήξης.

ε. Τα φορτηγά αυτοκίνητα ωφέλιμου φορτίου άνω του ενός (1) τόννου δεν υπόκεινται στα περιοριστικά μέτρα και κυκλοφορούν ελεύθερα μέσα στο δακτύλιο με τους περιορισμούς της ΜΠΛΕ ΖΩΝΗΣ όπως αυτοί καθορίζονται με σχετική απόφαση της Αστυνομικής Δ/σης Αθηνών.

στ. Τα φορτηγά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ωφέλιμου φορτίου ενός (1) τόνου και κάτω υπόκεινται στα περιοριστικά μέτρα της απόφασης αυτής με τις εξής εξαιρέσεις:

1) Κυκλοφορούν χωρίς κανένα περιορισμό εφόσον μεταφέρουν τρόφιμα, είδη για νοσοκομεία, ή κάνουν διανομή τύπου.

2) Κυκλοφορούν ελεύθερα από τις 12 το μεσημέρι, εφόσον διανέμουν εμπορεύματα που δεν καλύπτονται από την προηγούμενη περίπτωση, και οι επιχειρήσεις που εξυπηρετούν δεν εργάζονται μετά τις 4.00 το απόγευμα.

3) Εξαιρούνται ένα (1) αυτοκίνητο της εταιρείας "ΑΚ ΕΛΛΑΣ" για όσο διάστημα αυτή έχει σύμβαση συντήρησης με τον ΟΤΕ των τηλεφωνικών θαλάμων στην περιοχή ισχύος των περιοριστικών μέτρων και δέκα (10) αυτοκίνητα της εταιρείας "ΣΗΜΕΝΣ Α.Ε." για όσο διάστημα αυτή έχει σύμβαση συντήρησης του συστήματος σηματοδότησης της περιοχής ισχύος των περιοριστικών μέτρων.

Τα παραπάνω αυτοκίνητα της περιπτώσεως στ(3) εξαιρούνται μόνο εφόσον έχουν εφοδιαστεί με ειδικό σημείωμα από την οικεία Υπηρεσία Τροχαίας Κινήσεως που χορηγείται σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγρ. δ της απόφασης αυτής.

Β. Μέτρα περιορισμού εστιών καύσης κτιρίων.

Επιπλέον των μέτρων της προηγούμενης κατηγορίας Α (μέτρα περιορισμού κυκλοφορίας), στο λεκανοπέδιο της πρωτεύουσας που ορίζεται από:

Σχιστό - Δαφνί - Κορυφογραμμή Αιγάλεω - Φυλλής - Α. Λιόσια - Αχαρνάι (Μενίδι) - Σιδηροδρομική γραμμή - Εθνική οδός Αθηνών - Λαμίας (στο ύψος Κρυονερίου) - Μπογιάτι - Διόνυσος - Κορυφογραμμή Πεντέλης - Σταυρός Κορυφογραμμή Υμητού - Βάρη - Σχιστό, επιβάλλονται:

Διακοπή της λειτουργίας της κεντρικής θέρμανσης των δημοσίων χώρων (δημόσιων υπηρεσιών, οργανισμών, τραπεζών, σχολών - σχολείων, καταστημάτων πλην νοσοκομείων, βρεφονηπιακών σταθμών και γηροκομείων). Διακοπή της λειτουργίας αποτεφρωτικών κλιβάνων στα νοσηλευτικά ιδρύματα. Απαγόρευση των καύσεων σε ανοικτούς χώρους ή της αποτέφρωσης κάθε είδους απορριμμάτων και του εκκαπνισμού των πλοίων.

Σε όσες από τις προηγούμενες περιπτώσεις, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, η λειτουργία εστιών καύσης, η μέγιστη επιτρεπόμενη τιμή αιθάλης ορίζεται σε 2 βαθμούς της κλίμακας BACHARACH και ο καπνομετρικός έλεγχος διενεργείται κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ 525-1.

Γ. Μέτρα περιορισμού της Βιομηχανίας.

Μειώνεται κατά 30% η κατανάλωση καυσίμου στις βιομηχανίες που κατονομάζονται στον Πίνακα 1 που συνοδεύει την παρούσα απόφαση.

Επίσης μειώνεται κατά 30% η παραγωγή των βιομηχανιών εκείνων που η παραγωγική τους διαδικασία συμβάλλει σε ρύπους που έχουν σημειώσει ανεπιθύμητη αύξηση. Τα μέτρα αυτά επιβάλλονται ύστερα από ενημέρωση της βιομηχανίας τουλάχιστον 12 ώρες πριν.

Βιομηχανίες που θα αντικαταστήσουν το μαζούτ με ντίζελ ή αέριο καύσιμο (φωταέριο, υγραέριο, φυσικό αέριο) θα εξαιρούνται από τη λήψη μέτρων της α' βαθμίδας.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΒΑΘΜΙΔΑ:

Εάν παρά τη λήψη των μέτρων, υπάρξει σοβαρή επιδείνωση των συνθηκών ατμοσφαιρικής ρύπανσης, επιβάλλονται τα εξής πρόσθετα μέτρα:

1. Μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας.

Επέκταση των περιορισμών κυκλοφορίας της πρώτης βαθμίδας όλο το 24ωρο.

2. Μέτρα περιορισμού των εστιών καύσης κτιρίων.

Πλήρης απαγόρευση της λειτουργίας των εστιών καύσης κτιρίων εκτός νοσοκομείων, βρεφονηπιακών σταθμών και γηροκομείων.

Ως προς τον τρόπο διενέργειας καπνομετρικού ελέγχου και τη μέγιστη επιτρεπόμενη τιμή αιθάλης, στις κατ' εξαίρεση λειτουργούσες εστίες καύσης, ισχύουν όσα ορίζονται σχετικά με τα θέματα αυτά στην αντίστοιχη κατηγορία της πρώτης βαθμίδας μέτρων.

3. Μέτρα περιορισμού βιομηχανίας.

α. Απαγόρευση της λειτουργίας ρυπογόνων βιομηχανιών που κατονομάζονται στους πίνακες 2, 3, 4 που συνοδεύουν την παρούσα καθώς και των άλλων που θα κριθεί απαραίτητο να διακόψουν ανάλογα με τη ρύπανση που προκαλούν.

β. Πρόσθετη μείωση κατά 10% της κατανάλωσης καυσίμων και της παραγωγής σε εκείνες τις βιομηχανίες που αναφέρονται στα μέτρα περιορισμών της βιομηχανίας της πρώτης βαθμίδας.

Άρθρο 2.

Ανάλογα με τις τιμές των ρύπων είναι δυνατόν να επιβάλλονται μερικοί περιορισμοί (π.χ. απαγόρευση κυκλοφορίας μόνον αυτοκινήτων κ.λπ.).

Η ενεργοποίηση της αντίστοιχης βαθμίδας εκτάκτων μέτρων γίνεται με ανακοίνωση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., στην οποία αναφέρεται και η διάρκεια ισχύος των περιοριστικών μέτρων. Με ανάλογη ανακοίνωση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., γίνεται γνωστή η παράταση ή λήξη των περιορισμών.

Άρθρο 3.

Στους παραβάτες των μέτρων που καθορίζονται με την απόφαση αυτή επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν. 1327 (ΦΕΚ 21 Α/7.2.83) για την κύρωση και συμπλήρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου "Αντιμετώπιση εκτάκτων επεισοδίων ρύπανσης του περιβάλλοντος και ρύθμιση συναφών θεμάτων".

Άρθρο 4.

Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και λήγει στις 31.12.1988.

Αθήνα, ... 1987

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

BIOM. ENERΓΕΙΑΣ & ΤΕΧΝ/ΓΙΑΣ
Α.ΠΕΠΟΝΗΣ

ΠΕΡΙΒ.ΧΩΡΟΤ. & ΔΗΜ.ΕΡΓΩΝ
Ε.ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ-ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
Κ.ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Α.ΔΡΟΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Την παρούσα συνοδεύουν 4 Πίνακες Βιομηχανιών και Βιοτεχνιών (το παράρτημα με τους πίνακες βρίσκεται στη βιβλιοθήκη του ΕΛΙΝΥΑΕ).